

פרופ' אברהם סופר אברהם

טיפול פוריות והפרייה חוץ-גופית בשבת ויום טוב¹

- א. אשה אשר צריכה לקחת תרופות במשך כמה ימים רצופים לאפשר לה להיכנס להריון, או למנוע הריון (ע"פ היתר ממורה הוראה מוסמך), מותר לה לעשות כן מבלי להפסיק בשבת.² אם היא מקבלת זריקות Progesterone יום יום, יכולה לקבל את הזריקה של שבת כמוצאי שבת ואין היתר לחלל את השבת כדי לקבל את הזריקה בשבת. אך אם חל יום טוב כיום ששי או כיום ראשון, וכל שכן אם שני ימי ראש השנה (או שני ימים טובים בחו"ל) סמוכים לשבת, יכולה לבקש מהרופא לשנות את הטיפול כדי שתקבל פרוגסטרון בזריקות עם טווח פעולה ארוך (Depot), כך שתקבל זריקה פעמיים בשבוע בלבד.³
- ב. אין להתחיל הראת לידה ("זירוז") בערב שבת כדי שהלידה תהיה בשבת, וה"ה שאין לעשות זאת בשבת, אלא אם כן יש חשש סכנה ליולדת או לעובר.⁴ מצד שני, כשיש סיבה רפואית, מותר לסייע ליולדת לקצר את משך הלידה (אוגמנטציה) אפילו בשבת.
- ג. אשה שמקבלת טיפול כדי שתיכנס להריון והתפתח סיבוך של גירוי יתר שחלתי (OHSS) שעלול לסכן את חייה, מותר לחלל עליה את השבת גם באיסורי תורה, ולעשות כל מה שצריך.
- ד. אין לחלל את השבת כדי לעשות שום פעולה להצלת הביצית (הנמצאת מחוץ לגוף האשה) לפני או אחרי הפריה חוץ-גופית (IVF), אפילו אם כתוצאה מכך האשה תצטרך לעבור מחזור נוסף של טיפול.⁵ וכן אשה שמקבלת תרופות כדי להשרות גירוי יתר שחלתי מבוקר כהכנה לטיפול בהפריה חוץ-גופית (IVF), והסתבכה בגירוי יתר שחלתי (OHSS) שעלול לסכן את חייה, מותר לטפל בה ע"י דיקור ושאיבת זקיקים תוך כדי חילול שבת, אך אין לבצע שום פעולה נוספת כדי להפרותם בשבת או לשמרם, אם פעולה זו כרוכה בחילול שבת או יום טוב.⁶

1. מאמר זה נמסר לעיון לידי מו"ר הגר"י נויבירט שליט"א מחבר "שמירת שבת כהלכתה", וקיבל את הסכמתו.
2. שמירת שבת כהלכתה פל"ד סעי' יט.
3. מבחינה רפואית אין הבדל עקרוני בין סוגים שונים של תמיכות פרוגסטיביות מקובלות, ובלבד שתישמר רמה הורמונלית חקינה שתבטיח התפתחות מתאימה של רירית הרחם. ראה במאמרם של ד"ר א. לרין וד"ר ע. ספרן, **אסיא** נה, עמ' 33-34. העורך.
4. שמירת שבת כהלכתה פרק ל"ב הערה צח.
5. ראה שו"ת שבט הלוי ח"ה סי' מז, מובא בנשמת אברהם כרך ג חאהע"ז סי' א ס"ק 3ה (עמ' טו).
6. שמעתי ממו"ר הגר"י נויבירט שליט"א.

(מקור: אסיא נה (יד, ג), טבת תשנ"ה, 42)